

ਸ੍ਰੀ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖੇ ਵਰਣਨ

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜਪੁ ॥ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥ ੧ ॥^੧

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾ: ੧੦ ਚੌਪਈ ॥

ਸਤਿਨਾਮੁ ਲੈ ਪੁਰਖੁ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸਤਿਨਾਮੁ ਲੈ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥
ਸਤਿਨਾਮੁ ਲੈ ਮਾਰਗ ਚਲਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਦਲਈ ॥

ਏਕ ਦਿਨ ਬੁੰਗੇ ਤੇ ਸੰਗਤ ਆਈ । ਉਨਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਪੁਛਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਕਿਸ ਦਿਨ ਨੀਂਹ ਰਖੀ ਗਈ ? ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ, "ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮੀਓ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਬੁੰਗੇ ਵਿਚ ਪੁਰਾਨੀ ਲਿਖਤ ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ ਪੋਥੀ ਹੈ । ਉਸ ਵਿਚ ਆਖੀਰ ਵਿਚ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸੇ ਦਰਜ ਸਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖਨ ਬਾਰੇ ਦਰਜ ਹਨ । ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਹਰਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਰੰਗਵਾਲ, ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮਾਸਕ ਪਤ੍ਰ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗਜ਼ਟ ਮੇਂ ਲੇਖ ਦਿਤਾ ਹੈ, ੧੯੬੫, ਨਵੰਬਰ ਕੇ ਗਜ਼ਟ ਮੇਂ ਸਫ਼ਾ ਨੰਬਰ ੬੪ ਮੇਂ ਦਰਜ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ : - ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾ ਹਵਾਲਾ ਸੰਮਤ ੧੮੯੬, ਫਗਣ ਵਦੀ ਪੰਚਮੀ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਟਕ ਲਾਯਾ ਹੈ । ਡੇਢ ਪਹਿਰ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ, ਚੇਤ ਵਦੀ ਦਸਮੀ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ, ਡੇਢ ਪਹਿਰ, ਨੀਂਵ ਧਰੀ ਬਾਹਰਲੀ, (੫੦) ਪਚਾਸ ਹਾਥ ਲੰਮੀ, (੪੦) ਚਾਲੀਸ ਹਾਥ ਚੌੜੀ, (੨੨) ਬਾਈਸ ਹਾਥ ਡੂੰਘੀ, ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਚੌਦਵੀਂ, ਦਿਨ ਬੁਧਵਾਰ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀ ਨੀਂਵ ਧਰੀ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਤਖ਼ਤ ਅਬਚਲਨਗਰ ਸਾਹਿਬ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀ ਸਵਾ ਪਹਿਰ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇ (੨੫) ਪਚੀਸ ਹਾਥ ਡੂੰਘੀ, ਪਥਰ ਉਪ੍ਰ ਨੀਂਹ ਰਖੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ, ਸਾਢੇ ਸਤ੍ਰਾਂ ਹਾਥ ਲੰਬੀ, ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਹਾਥ ਚੌੜੀ ਨੀਂਹ ਰਖੀ । ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਹਲਾਯਾ ਨਹੀਂ । ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪਕਾ ਹੋਇਆ । ਉਸ ਵਕਤ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਅੰਦਰਲਾ ਪੂਜਾਰੀ ਸੀ । ਗਾਹੂ ਸਿੰਘ ਬਾਹਰਲਾ ਪੂਜਾਰੀ ਥਾ । ਪਉੜੀਆਂ ਉਪ੍ਰ ਚੌਰ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਧੂਪੀਆ ਧੂਪ ਧੁਖਾਉਂਦਾ ਸੀ । ਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿੰਘ ਸੀ । ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਇਆ ਭੇਜੀ ਔਰ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ । ਸੇ ਭੀ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿੰਘ ਸੀ । ਮਨ ਤਨ ਸੇ ਟਹਿਲ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਟਹਿਲ

^੧ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ ੧, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

ਕਰਾਈ । ਸੰਮਤ ੧੮੯੬ ਫਗਣ ਵਦੀ ਪੰਚਮੀ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਕੇ ਦਿਨ ਟਹਿਲ ਸੁਰੂ ਹੋਈ ਥੀ । ਨੀਂਹ ਰਖਨ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਇਉਂ ਹਵਾਲਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਔਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ : -

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ

ਅਬਿਚਲ ਨੀਵ ਧਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨਿਤ ਨਿਤ ਚੜੈ ਸਵਾਈ ॥ ੨

ਏਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਿੰਘ ਸੁਨ ਕਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਤੇ ਧਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਾਡਾ ਸੰਕਾ ਨਿਵਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

--o--

(ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਮਾਨ)

ੴ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਆਓ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮੀਓ, ਸੰਕਾਵਾਦੀਓ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਤਖ਼ਤ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਰਮੰਦ੍ਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਤਾਮੀਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਤਨ ਹਜ਼ੂਰੀ ਇਤਹਾਸ, ਜੋ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਯੋਗ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਸਟਰ (ਬੰਨਜਾਰਗਾਹਨ) ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਮਹਾਨ ਗੁਰਮੁਖ ਪੁਰਾਤਨ ਗੁਰਸਿਖ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਦੇ ਕੌਤਕ ਦਾ ਆਖੀਰ ਤਕ ਤੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਜੋ ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜੋ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਓਂ ਮੇਂ ਸਨ, ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਸਾਥ ਆਂਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਿਛੋਂ ਜੋ ਜੋ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਯਾਦਾ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਦੀ ਮੁਕਰਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਨ ਤਕ ਉਸੀਤ੍ਰਾਂ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ (ਜਥੇਦਾਰ) ਸਾਹਿਬ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ । ਉਸੀ ਵਿਚ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਰਮੰਦ੍ਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਇਤਹਾਸ ਛੰਦਾਬੰਦੀ ਵਿਚ ਲਿਖਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਾਮਨੇ ਵਰਲਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ । ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਨੋ ਤੇ ਪੜੋ । ਸ਼ਰਧਾ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਾਰ ਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਦਬ ਰਖੋ । ਮਥਾ ਟੇਕ ਕਰ ਅਪਨੀਆਂ ਚੌਰਾਸੀ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੀ ਕਟ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਦਾ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ । ਏਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਗੇ ਵਰਲਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ : -

ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਤਾਮੀਰ ਕਰਨ

^੨ ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ ੫੦੦, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ।

ਦੋਹਰਾ ।

ਪਹਿਲੇ ਸੜਕ ਤਯਾਰ ਕਰ ਨਗੀਨਾ ਘਾਟ ਬਨਵਾਇ । ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਤਾਮੀਰ ਹਿਤ ਉਪਜਿਉ ਮਨ ਮੈ ਚਾਇ ।

ਕਥਿਤ

ਜਬੈ ਰਾਜਾ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਸੜਕ ਕੀ ਤਾਮੀਰ ਕਰੀ, ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਛੈ ਨਗੀਨਾ ਘਾਟ ਬਨਵਾਯੇ ਹੈ । ਫੇਰ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਕੇ ਆਰੰਭ ਕਰਿਯੋ ਯਹੈ ਖਬਰ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਬਿਦਤਾ ਭਯੋ ਹੈ । ਜਬੈ ਯਹ ਖਬੂ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਜੂ ਕੇ ਕਾਨ ਪਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੂ ਕੇ ਮੰਦਰ ਸਜਾਨ ਚਿਤ ਚਾਹਿਯੋ ਹੈ । ਸੁਨ ਕੇ ਪੁਕਾਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਦਰ ਗੁਰ ਸਾਜਨ ਕੇ ਹਿਆ ਹੁਲਸਾਯੇ ਹੈ । ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸੜਕ ਬਨਾਇ । ਨਗੀਨਾ ਘਾਟ ਤਾਮੀਰ ਕਰ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਕੇ ਆਇ । ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਪੂਰਨ ਭਈ ਲਗਾਯੇ ਦੀਵਾਨ ਤਾਂ ਮਾਹਿ ਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਯਾਰ ਸਭ ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਗਾਇ ।

ਚੌਪਈ

ਪੁਜਾਰੀ ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਏ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਪਾਲ ਸੁਹਾਏ ।
ਗਿੰਥੀ ਮਿਹਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਸਾਗੂ ਦੂਸ੍ਰ ਗਿੰਥੀ ਜੋ ਗੁਣ ਆਗੂ ।
ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਗੁਰਪੂਰਾ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੋ ਸੂਰਾ ।
ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਰਹਿਰਾਸ ਪਠੰਤੇ । ਚੰਦਨ ਸਿੰਘ ਆਰਤੀ ਵੰਤੇ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲਾਵੈ । ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰ ਸਬਦ ਸੁਨਾਵੈ ।
ਪੰਜ ਰਾਗੀ ਤਾ ਸੰਗ ਸੁਹਾਵੈ । ਖੁਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਖਈ ਗੁਰ ਜਾਨੈ ।
ਸੁਲਖਨ ਸਿੰਘ ਲਾਂਗ੍ਰੀ ਪਹਿਚਾਨੈ । ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਭ ਆਨ ਬਿਰਾਜੇ ।
ਲਗਾਯੇ ਦੀਵਾਨ ਦੂਰ ਲੋ ਸਾਜੇ । ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਕੇ ਗਾਵੈ ।
ਭੈਰਵੀ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਸੁਨਾਵੈ । ਤਾਨ ਤਰੰਗਨ ਨਦੀ ਬਹਾਵੈ ।
ਬੜੀ ਦੇਰ ਲੋ ਚੌਕੀ ਕੀਨੀ ਅਨੰਦ ਕੀਰਤਨ ਭਯੋ ਰਸ ਭੀਨੀ ।
ਪਠ ਅਨੰਦ ਅਰਦਾਸਾ ਗਾਯੋ । ਰਾਜਾ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਮਨ ਭਾਯੋ ।
ਤਾ ਨੇ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਈ । ਨਗੀਨਾ ਘਾਟ ਰਚਿਯੋ ਸੁਖਦਾਈ ।
ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਸੜਕ ਕਰੀ ਹੈ । ਨਗੀਨਾ ਘਾਟ ਲੋ ਪੂਰ ਧਰੀ ਹੈ ।
ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਅਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜੀ । ਜਾ ਮੈ ਦਰਸ਼ਨੀ ਉਤ੍ਰੈ ਰਾਜੀ ।
ਐਸੇ ਸੇਵਾ ਬਹੁਤ ਕੀਤੀ । ਪਾਂਚ ਗਾਉਂ ਜਾਗੀਰੈ ਦੀਨੀ ।
ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੰਗ ਮੇਲ ਅਪਾਰਾ । ਤਿਨ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕੈ ਕਰੀ ਸਭ ਕਾਰਾ ।
ਰਾਜਾ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਬਹਾਦੁਰਾ । ਰਾਜ ਭਾਗ ਅਟਲ ਸੁਖ ਸਾਦਰਾ ।

ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੰਗ ਮੇਲ ਬਹੁ ਰਹੈ ਦਿਨ ਦਿਨ ਅਧਕ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਰਬਰੈ ।

ਦੋਹਰਾ

ਨਿਜਾਮ ਸੂਕਾਰ ਨਜ਼ਰੈ ਕਰੀ ਪਾਂਚ ਗਾਉਂ ਜਾਗੀਰ । ਰਾਜ ਭਾਗ ਅਟਲੇ ਰਹ ਬਧੇ ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਰ ਤੀਰ । ਰਾਜਾ
ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਨੇ ਸੇਵ ਕਰੀ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਨਗੀਨਾ ਘਾਟ ਤਯਾਰ ਕਰ ਸੜਕ ਕਰੀ ਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮਾ ਦਰਸ਼ਨੀਓ ਕੇ ਅਰਾਮ
ਹਿਤ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਬਨਾਇ ਤਾ ਮੈ ਸਭ ਸਿੰਘ ਉਤ੍ਰ ਦੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਰਸਨ ਪਾਇ ।

ਸ੍ਰੀ ਤਖ਼ਤ ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਸਚਖੰਡ ਜੀ ਦੇ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਾਮੀਰ ਮਹਾਰਾਜਾ
ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੂਦਾਰ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਕੇ ਭੇਜ ਤਾਮੀਰ ਕਰਬੇ ਬੁਨੰਨ

ਅਬ ਆਗੇ ਸੁਨ ਲੀਜੀਏ ਗੁਰ ਮੰਦਰ ਆਰੰਭ ਜਾ ਬਿਧ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮੰਦ੍ਰ ਰਚਿਯੋ ਸੁਖਬੰਭ । ਦੈ ਕੇ ਅਪਾਰ
ਧਨ ਸੂਦਾਰ ਤਯਾਰ ਕਰਿਯੋ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸੂਦਾਰ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਵਾਰਾ ਹੈ । ਨਿਤਨੇਮ ਅਧਕਾਰੀ ਗੁਰੂ ਸੰਗ
ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਰੀ ਮੰਦਰ ਤਯਾਰ ਹਿਤ ਤਿਨ ਕੇ ਸਵਾਰਾ ਹੈ । ਚਲੇ ਦਰਬਾਰ ਰਾਜ ਕਾਰੀਗ੍ਰ ਸੰਗ ਲੀਏ, ਘੋੜੇ ਉਟ
ਭਾਰ ਧਾਰ ਚਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਧਾਰਾ ਹੈ । ਕਈ ਦਿਨ ਚਲ ਕੇ ਹਜ਼ੂਰ ਮੈਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਤਿਨਕੇ ਉਤਾਰਾ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਬੀਚ
ਡਾਰਾ ਹੈ ।

ਕਥਿਤ

ਕਰ ਕੈ ਸੁਭ ਵੇਸ ਦੇਵ ਅਕਾਸ਼ ਤੇ ਆਨ ਕਰ ਅਪਛਰਾ ਵ ਗੰਧਰਬ ਨੇ ਰਾਗ ਧੁਨ ਲਾਈ ਹੈ । ਗਣੇਸ਼ ਦਿਨੇਸ਼
ਨਿਸੇਸ਼ ਸਭ ਦੇਵ ਮਿਲ ਬਿਬਾਨੋਂ ਮੈਂ ਬੰਸ ਫੂਲ ਅਜਲ ਬ੍ਰਸਾਈ ਹੈ । ਕੁਬੇਰ ਵ ਸੁਰੇਸ਼ ਜਲੇਸ ਦੇਵ ਸਭੀ
ਆਏ ਮੰਗਲ ਗੁਰ ਆਰਤੀ ਸਭੀ ਨੇ ਮਿਲ ਗਾਈ ਹੈ । ਅਕਾਸ਼ ਵ ਪਤਾਰ ਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਰਦ ਵ ਨਾਰਦ ਨੇ ਅਨੇਕ
ਜਿਹਬਾ ਕਰ ਗੁਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਨਾਈ ਹੈ ।

ਕਥਿਤ

ਕਰ ਕੇ ਸੁਭ ਵੇਸ ਦੋਵੇ ਮਗਨ ਆਵਤ ਹੈ ਨੀਂਵ ਗੁਰਮੰਦਰ ਕੀ ਕਰ ਜਾਤੇ ਹੈ । ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਸੰਗ ਸਭ ਨੀਂਵ
ਗੁਰਕਾਰ ਕਰੈ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਨਾਨ ਵਾਕ ਗੁਰੂ ਜੂ ਕੇ ਧਿਆ ਧ੍ਰੇ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਕਰ ਸਵੈ ਅਸਥਾਨ ਸਿਧਾਤੇ ਹੈ ।

ਦੋਹਰਾ

ਸੂਦਾਰ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਨ ਸ੍ਰੀ ਸਚਖੰਡ । ਚੂਨ ਈਟ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਭਟੇ ਦੀਨੋ ਮੰਡ ।
ਚੌਪਈ

ਗੰਗਾ ਤੀਰ ਭਟੇ ਬਹੁ ਲਾਏ । ਈਟ ਚੂਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਪਕਾਏ ।
ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਚੀਨਾ । ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਗਾਵੈ । ਸੁਨਕੇ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਬਢਾਵੈ ।
ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੜਾਹਾ ਭਰ ਕੈ । ਧਰਿਯੋ ਆਨ ਮੰਦਰ ਹਿਤ ਧਰ ਕੈ ।
ਪੂਜਾਰੀ ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਏ । ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਮੰਦਰ ਸੁਖ ਦਾਏ ।

ਗਾਜਰ ਕਾ ਕਾਲ ਪੜਨਾ, ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ

ਸੰਮਤ ੧੮੬੮ ਬਿਕਰਮੀ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਮੰਦਰ ਕੀ ਤਾਮੀਰ ਸ਼ੁਰੂ

ਦੋਹਰਾ ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰੇ ਮੁਲਕ ਪੰਜਾਬ । ਗੁਰਮੰਦਰ ਕਾ ਸਾਜਨਾ ਸੇ ਜਾਨੈ ਅਜਾਬ ।

ਦੋਹਰਾ

ਸੰਮਤ ਅਠਾਰਾਂ ਅੜਸਠ ਬਿਖੈ ਕਾਰ ਕਰਿਯੋ ਆਰੰਭ । ਬੇਅੰਤ ਮਾਯਾ ਦੈ ਕੈ ਤਬੈ ਭੇਜਿਯੋ ਸ੍ਰੀ ਸਚਖੰਡ ।

ਦੋਹਰਾ

ਤਿਸੀ ਸਮੈਂ ਦਖਨ ਬਿਖੈ ਕਾਲ ਪਰਿਯੋ ਇਕ ਆਨ । ਅੰਨ ਖੇਤ ਨਿਸਫਲ ਭਏ ਗਾਜਰ ਪਕੇ ਮਹਾਨ ।

ਯਾ ਤੇ ਇਸ ਕਾਲ ਕੇ ਗਾਜਰ ਕਾਲ ਕਹੰਤ । ਗਾਜਰ ਖਾਇ ਖੁਦਵੰਤ ਸਭ ਭਗਤ ਜਗਤ ਖੁਦਵੰਤ ।

ਦੋਹਰਾ

ਤੌਨ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਮੈਂ ਬੜੋ ਬਨੈ ਭੰਡਾਰਾ । ਦਸ ਮਨ ਖਿਚੜ ਤਯਾਰ ਕਰ ਬ੍ਰੁਤਾਵੇ ਇ ਸਾਰਾ ।

ਚੌਪਈ ॥

ਯਕ ਯਕ ਡੇਰਾ ਸਭਹਿਨ ਦੈ ਹੈ । ਲੋਹ ਕੜਾਹ ਭਰ ਕੇ ਕਰੈ ਹੈ ।

ਸਾਰੋ ਦਿਵਸ ਬ੍ਰੁਤਾਵਨ ਕਰੈ । ਸਾਰੋ ਦਿਵਸ ਕਾਰ ਗੁਰ ਕਰੈ ।

ਤੀਨ ਪਹਿਰ ਖਿਚੜ ਲੋ ਬਿਦੈ ।

ਦੋਹਰਾ

ਐਸੇ ਗੁਰ ਕੇ ਕਾਰ ਮੈ ਲਗੇ ਰਹੇ ਦਿਨ ਰੈਨ । ਕਈ ਮਨੁਜ ਔ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਾਰ ਕਰੈ ਦਿਨ ਰੈਨ ।

ਜੇ ਜੇ ਤਬ ਤਿਸਨੇ ਕਹਿਯੋ ਸੇ ਕਹੈ ਜੇ ਬ੍ਰਿਤੰਤ । ਸੇ ਮੇ ਕੇ ਕੁਛ ਯਾਦ ਹੈ ਕਹਿ ਸੁਨਾਉਂ ਕੰਥ ।

ਕਬਿਤ

ਮੰਦਰ ਪਾਯਾ ਐਸੇ ਖੇਦਿਉ । ਖੜਕ ਨਿਕਾਸ ਨੀਰ ਲੋ ਸੋਧਿਯੋ ।

ਤਹਾਂ ਕੇ ਜਲ ਉਪ੍ਰ ਕੇ ਲਾਏ । ਸਭੈ ਸਿੰਘਨ ਕੇ ਤਬੈ ਛਕਾਈ ।

ਕਚੀ ਲਸੀ ਸਮ ਜਲ ਭੂਰਾ । ਸਭ ਨੈ ਛਕਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਤੂਰਾ ।

ਕਈ ਗਾਗਰੇ ਭਰ ਕਰ ਰਾਖੀ । ਚਰਣਾਮ੍ਰਿਤ ਲੋ ਪੀਵੈ ਕਾਂਖੀ ।

ਮੰਦਰ ਪਾਯਾ ਐਸਾ ਖੋਦਿਯੋ । ਮੰਜੀ ਛੋਰ ਚੌਦਿਸ ਦੈ ਸੋਧਿਯੋ ।
ਚੌਦਿਸ ਪਾਯਾ ਡੂੰਘਾ ਕਰਕੈ । ਚੂਨੇ ਪਥਰ ਸੋ ਸਭ ਭਰ ਕੈ ।
ਭਰਤ ਭਰਤ ਜਮੀ ਲੋ ਆਯੋ । ਆਗੇ ਕਾਰ ਕਰਨ ਕੇ ਲਾਯੋ ।
ਕਾਰੀਗ੍ਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਆਏ । ਈਟ ਚੂਨਾ ਕੇ ਕਾਰ ਕਲਾਏ ।
ਕਮਾਨਦਾਰ ਜਹਾਂ ਹੈ ਕਰਨੇ । ਤਹਾਂ ਸਮਝਾਂ ਕੈ ਈਟੈਂ ਧਰਨੇ ।
ਜਹਾਂ ਝਰੋਕੇ ਕਮਾਨੀ ਕਾਰ । ਤਹਾਂ ਸਮਝ ਕੈ ਕਰਹੈ ਕਾਰ ।
ਬੰਕੇ ਕਮਾਨ ਸੁਧਾਰ ਬਨਾਵੈ । ਛੋਟੇ ਆਲ ਬੰਕੇ ਰਖਵਾਵੈ ।
ਐਸੇ ਕਰ ਯਕ ਮੰਜਲ ਆਯੋ । ਕਰ ਡਾਟੈ ਕਲਬੂਤ ਬਨਾਯੋ ।
ਕਾਰੀਗ੍ਰ ਬਡ ਅਕਲੇ ਕਰੰਤੇ । ਕਲਬੂਤ ਸਵਾਰ ਸਮਝ ਕੈ ਧਰਤੇ ।

ਦੇਹਰਾ

ਏਕ ਮੰਜਲ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਦੂਜੀ ਕਰਿਯੋ ਨਿਸੰਗ । ਤੈਸੇ ਹੀ ਬਿਧ ਤਿਸੈ ਕੀ ਖੂਬ ਸਵਾਰਹੁ ਚੰਗ ।

ਦੇਹਰਾ

ਦੂਜੀ ਮੰਜਲ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤੀਜੀ ਕਰੇ ਸਵਾਰ । ਮਾਯਾ ਜਿਤਨੀ ਚਾਹੀਏ ਹਮ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬੇਬਾਰ ।

ਦੇਹਰਾ

ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰਦਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਯੋ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ । ਮਾਯਾ ਔਰ ਭਿਜਵਾਈਏ ਪੰਜ ਮੰਜਲ ਹਿਸਾਬ ।

**ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਹੋਰ ਮਾਯਾ ਵ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਭੇਜ ਕੇ
ਹਰਮੰਦਰ ਪੂਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਨਾ ਬ੍ਰਹਮੰਨ**

ਕੁੰਡਲਯਾ

ਸ੍ਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਲਿਖਨ ਕਰ ਭੇਜ ਦਈ ਬਹੁ ਲਛਾ । ਯਹ ਸਭ ਗੁਰ ਕੇ ਕਾਰ ਮੈ ਖਰਚ ਕੀਜੇ ਪ੍ਰਤੱਛਾ ।
ਖਰਚ ਕਰੇ ਪ੍ਰਤੱਛ ਮੰਦਰ ਕੇ ਖੂਬ ਸਵਾਰੇ । ਚੌਦਿਸ ਸਭੇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਮ ਜਿਸ ਦਰਸ ਉਜਾਰੇ ।
ਤਰੈ ਮੰਜਲ ਸਵਾਰ ਤਾਸ ਪੈ ਗੁੰਬਜ ਕਰੀਏ । ਤਾ ਕੈ ਉਪਰ ਕਲਸ ਮਨੋਹਰ ਕੰਚਨ ਧਰੀਏ ।
ਜਾ ਕੇ ਦਰਸਨ ਦੂਰ ਲੋ ਸਭ ਸੰਗਤ ਪਾਵੈ । ਕਰ ਅਦਭੁਤ ਦੀਦਾਰ ਰਿਦੈ ਅਤਿ ਹਰਖ ਬਢਾਵੈ ।
ਚਾਰ ਕੌਨ ਮੈ ਚਾਰ ਕਲਸੀਆ ਅਦਭੁਤ ਸਾਜੇ । ਤਾ ਪੈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਲ ਸਾਜ ਜੱਗਮੱਗ ਦੁਤ ਸਾਜੇ ।
ਯਹ ਸਭ ਕਾਰ ਕਰੇ ਮਧ ਸਿੰਘਾਸਨ ਕਰੀਏ । ਪੰਜ ਪੁਸ਼ਾਕ ਜ਼ਰੀਨ ਤਾਸ ਕੇ ਉਪਰ ਧਰੀਏ ।
ਹਾਥ ਜੋੜ ਕੇ ਖਰੇ ਹੋ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਓ । ਜੜਾਉ ਕਿਰਪਾਨੈ ਜੋ ਪਠੀ ਸਿੰਘਾਸਨ ਗੁਰ ਸਜਾਓ ।
ਸਭਹਿਨ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਡੇ ਭੰਡਾਰਾ ਕੀਜੈ । ਏਕ ਪਾਠ ਅਖੰਡ ਗੁਰ ਕੇ ਆਗੇ ਕੀਜੈ ।
ਤਹਾਂ ਕੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਓ । ਪੁਸ਼ਾਕੇ ਬਡ ਮੁਲ ਦੇ ਤਿਨੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਾਉ ।

ਦੇਹਰਾ

ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸਮ ਕਰੇ ਕਾਰ ਸਭ ਕੋਇ । ਗੁਰ ਆਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਚਲਤ ਤਯਾਰ ਸਭ ਹੋਇ ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਤੈ ਸਿਰੋਪਾਉ ਬਹੁ ਦੀਨਾ । ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰਦਾਰ ਕੇ ਔਰ ਸਭੈ ਖੁਸ਼ ਕੀਨਾ ।
ਮਹਾਰਾਜਾ ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਬਡ ਮੁਲੇ ਦਸਤਾਰਾ । ਘਨ ਬੇਲੇ ਰਾਣੀਆਨ ਕੇ ਭੇਜੇ ਕਰ ਤਯਾਰਾ ।
ਕਿਤਕ ਮਹੀਨੇ ਗਮਨ ਕਰ ਪਹੁੰਚੇ ਰਾਜਾ ਪਾਸਾ । ਮੰਦਰ ਸਾਜਨ ਕੀ ਸਭੈ ਸੁਨਾਈ ਗਾਥਾ ।
ਇਤੀ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗ੍ਰੰਥ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰਦਾਰ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਭੇਜ ਮੰਦਰ
ਸਚਖੰਡ ਕੀ ਸਾਜਨਾ ਸਾਜਥੇ ਬ੍ਰਨੰਨ ਨੌ ਦਸਮੇ ਬਿਸਰਾਮ ।

ਮੰਦਰ ਕੀ ਸਾਜਨਾ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਜੂ ਪੈ ਸੁੰਨਾਵਨਾ ਬ੍ਰਨੰਨ

ਕਥਿਤ

ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੇ ਮੰਦਰ ਕੀ ਨੀਂਵ ਖੁਦਵਾਈ ਐਸੇ ਖੜਖ ਲੋ ਖੋਦ ਜਹਾਂ ਨੀਰ ਨਿਕਾਸਯੋ ਹੈ ।
ਚਹੁ ਓਰ ਡੂੰਘੀ ਔਰ ਪੁਖਤਾ ਤਾਮੀਰ ਕਰੀ ਚੂਨੇ ਵ ਪਾਹਨ ਸੋਈ ਨੀਂਵ ਭਰਵਾਯੋ ਹੈ ।
ਧਰਤੀ ਲੋ ਚੂਨਾ ਪਾਹਨ ਉਸਾਰ ਕਰ ਵਾ ਪੈ ਈਟ ਚੂਨੇ ਕੀ ਬੰਦਸ ਕਰਾਯੋ ਹੈ ।
ਐਸੇ ਏ ਮੰਦਰ ਕੀ ਸੁੰਦਰ ਏ ਸਾਨ ਭਈ ਜਾ ਕੋ ਦੇਖ ਦੇਵਤੇ ਭੀ ਮੰਗਲ ਗੁਰੂ ਗਾਯੋ ਹੈ ।

ਕਥਿਤ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਦੀਦਾਰ ਗਲੇਸ਼ ਵ ਮਹੇਸ਼ ਨਿਸੇਸ਼ ਚਲ ਆਵਤੇ ।
ਯਹੈ ਗੁਰ ਮੰਦਰ ਬੈਕੁੰਠ ਸੁਠ ਸ਼ੋਭਾਵਾਨ ਗੰਧੂਬ ਵ ਕਿਨਰ ਆਨ ਗੁਰੂ ਗੁਨ ਗਾਵਤੇ ।
ਰੈਨ ਦਿਨ ਜਾ ਮੈ ਗੁਨਾਨ ਵਾਦ ਗੁਰ ਗਾਵੈ ਸਿਖ ਸੰਤ ਆਨ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਪਾਵਤੇ ।
ਬਡੇ ਭਾਗ ਪੂਰਨ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਦਾਸ ਤੇਰੇ ਜਗ ਜਨਮ ਲੇ ਸਮਾਂ ਅਨੰਦ ਤੇ ਬਿਤਾਵਤੇ ।

ਕਥਿਤ

ਪਹਿਲੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਲੋ ਪਾਯਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਲ ਪੈ ਮੰਜੀ ਗੁਰ ਸਾਜੀ ਹੈ ।
ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਲ ਪੈ ਮੰਜੀ ਬਨਾਇ ਕਰ ਉਪ੍ਰ ਗੁੰਬਜ਼ ਕੀ ਬਿਯੋਤ ਉਪਰਾਜੀ ਹੈ ।
ਤਾਂ ਪੈ ਚਾਰੇ ਓਰ ਚਾਰ ਬੁਰਜੀਆਂ ਸਜਾਇ ਕਰ ਸਿਖਰ ਪੈ ਕਲਸ ਸੁਨਹਿਰੀ ਛਬ ਛਾਜੀ ਹੈ ।
ਕਰ ਕੈ ਦਰਸ ਹਰਸ ਰਿਦੇ ਮਾਹਿ ਹੋਵੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਯਾਦਗਾਰ ਸਾਜੀ ਹੈ ।

ਕਥਿਤ

ਮੰਦਰ ਕੇ ਆਗੇ ਸਭਾ ਮੰਡਪ ਸਜਾਇ ਦੀਨੇ ਜਾਮੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਨ ਕੇ ਦੀਵਾਨ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ।
ਦਕਨ ਕੀ ਓਰ ਬੈਸ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਗਾਨ ਕਰੈ ਚਹੁ ਓਰ ਸੰਗਤ ਕੀ ਪੰਗਤ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ।
ਤਾ ਕੇ ਚਹੁ ਓਰ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਅਪਾਰ ਭਈ ਮਾਈ ਭਾਈ ਬੈਸ ਕੈ ਸੁਨੇ ਗੁਨਾਨ ਵਾਦ ਗਾਨ ।
ਮੰਦਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਖੁਬ ਸਾਜਿਯੋ ਜਾ ਪੈ ਚਹੁ ਓਰ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਹੈ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ।

ਦੋਹਰਾ

ਹਰਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜਿਯੋ ਦਸਮੇ ਗੁਰੂ ਸਥਾਨ । ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਇ ਹੈ ਜੇ ਹਿਏ ਧਰੇ ਧਿਆਨ ।

੧੮੮੨ ਸੰਮਤ ਸ੍ਰਦਾਰ ਆਯੋ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਭੇਜਾ ਹੈ ।
ਆਇ ਕੇ ਮੰਦਰ ਕੀ ਤਾਮੀਰ ਮਹਾਨ ਕਰੀ ਅਠਾਰਾਂ ਅਠਾਸੀ ੧੮੮੮ ਲੋ ਖੋਜਾ ਹੈ ।
ਬੈਸਾਖ ਮਹੀਨੇ ਮੈਂ ਹਾਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਭਏ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਕਰਿਯੋ ਗੁਰ ਸ਼ੋਭਾ ਹੈ ।
ਸੁਨ ਕੈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰਦਾਰ ਕੋ ਬੜੇ ਮੂਤਬੇ ਪੈ ਭੇਜਾ ਹੈ ।
ਦੋਹਰਾ
ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰਦਾਰ ਕੋ ਬੜੀ ਤਰਕੀ ਦੀਨਾ । ਫੌਜ ਵਿਖੇ ਜਰਨੈਲ ਕਰ ਤਨਖੁਆ ਦੂਨੀ ਕੀਨਾ ।
ਦੋਹਰਾ
ਤਿਸ ਸਮੈਂ ਪੂਜਾਰੀ ਹੁਤੇ ਆਯਾ ਸਿੰਘ ਮਝੈਲ । ਫੇਰ ਜਸਾ ਸਿੰਘ ਭਏ ਜਿਨੈ ਬਾਣੀ ਸੰਗ ਮੇਲ ।
ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰੇ ਮੁਲਕ ਪੰਜਾਬਾ । ਜੈਸੇ ਮੰਦਰ ਸਜਾਯਾ ਕਹਿ ਆਏ ਵਹੁ ਬਾਬਾ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥
ਸਾਖੀ ਪੂਰੀ ਹੋਈ । ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ, ਬੋਲਨਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ।